

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 Aralık 2019

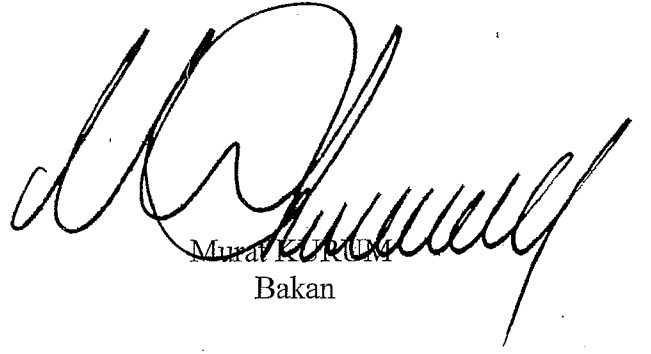
Sayı : 30824082/610- 310386
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (9 Adet- 9 Sayfa)
- Cevap yazısı (82 Adet, 136 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN OYA ERSOY'UN
TBMM 7/21549 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Koç Holding'e bağlı Demir Export şirketinin Sivas'ın Kangal ilçesine bağlı Pınargözü köyünde maden arama faaliyetlerine başlaması hem orada yaşayan köylülerin hem de çevrecilerin karşı çıkımlarına rağmen devam etmektedir.

Demir Export'un 2013 yılında sondaj çalışması için aldığı ÇED raporuna, Sivas İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. Ancak 2015 yılında ÇED raporunda küçük değişiklikler yapılarak mahkeme kararı tam olarak uygulanmamış ve sondaj çalışması, şirket yetkililerinin belirttiğine göre 150 metre, o yörede yaşayan halka göre ise 90 metre yakınına kadar getirilmiştir.

Bakırtepe Çevre Platformu'ndan Hüsnü Koçyıldız'ın yaptığı açıklamada ise yedi ay önce de şirketin sondaj çalışması için köye geldiğini ancak eylemleri neticesinde çalışmanın durdurulduğunu ifade etti. Koçyıldız ayrıca, açıklamasında maden şirketinin yatay sondaj yaparak vadi üzerinde kurulu köyün altının oyulduğunu bu durumun sonucunda da köyün orta yerine kadar sondaj çalışması yapılarak yaşam alanlarının yok edileceğini ifade etti.

Ülkemizde son dönemde siyanür kullanılarak gerçekleştirilen intiharlarda gösteriyor ki siyanür öldürücüdür. Yani siyanür Pınargözü Köyü'nde altın madeninin işlenmesi esnasında kullanılması ve bu çalışmanın köye çok yakın bir noktada yapılması hem o yöre halkının sağlığını tehdit etmekte hem de havamızı, suyumuzu, meyve ve sebzelerimizi zehirlenmektedir.

Pınargözü'nde yaşayan köylülerinin de ifade ettiği gibi Kangal Kaymakamlığı'nın Pınargözü Muhtarlığına 2013 yılında gönderdiği yazıda, şebeke suyunda arsenik tespit edildiği ve arsenik miktarının mevzuat limitinin üzerinde olduğu belirtilmiştir.

Pınargözü Köyü'nde yaşayan halk yolların kapatıldığı için tarlalarına ulaşamadıklarını belirtirken, 150 metre uzaklıkta sondaj çalışması yapılması konusunda kaygı duymaktadır. Yine basına yansıyan haberlere göre, köylüler şirketin köyde sondaj çalışmasına karşı çıkarsa jandarma tarafından köylere alınmayacağı yönünde tehdit edildikleri ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Demir Export şirketinin Sivas Pınargözü köyünde yaptığı maden arama faaliyetine ait yürütmeyi durdurma kararından sonra yeniden düzenlenen ÇED raporu onaylanırken bakanlığınız tarafından yerinde denetim yapılmış mıdır?
2. Siyanürün öldürücü etkisi olduğunu intihar vakalarında da gördüğümüz bugünlerde, siyanürle altın madeni işleme faaliyetine izin verilmesi için bir yerleşim yerine 90 metrelik mesafe uygun mudur?
3. Altın arama faaliyeti sırasında yapılan çalışmaların sudaki arsenik oranını yükselteceği şirket tarafından bakanlığınıza bildirilmiş midir? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sudaki arsenik oranının artacağına ilişkin bilgilendirme yapıldıysa bakanlık bu projeye nasıl onay vermiştir?
4. Sivas Pınargözü Köyü bölge halkının bir senedir arsenikli su içtiklerini beyan etmeleri üzerine bölgede içilen suyun laboratuvar testleri yapılmış mıdır? Sudaki arsenik oranının

belirlenen limitin üzerine çıkmasına ilişkin insanların sağlığını korumak amacıyla herhangi bir önlem alınmış mıdır?

5. Maden faaliyetinin ardından köyde yaşanacak çevresel etkilere ilişkin bakanlığınızca alınan bir önlem var mıdır?

CEVAPLAR

Sivas Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından;

İşletmede gerek ÇED sürecinde gerekse faaliyete geçtikten sonra 27 adet denetim gerçekleştirilmiş, 04.11.2019 tarihinde Bilirkişi İnceleme Heyeti ile işletmede inceleme yapılmıştır.

İşletmeden her yıl birer kez olmak üzere gözlem kuyuları, kullanma suyu kuyuları, çevrede yer alan mevcut akar derelerden numuneler alınmış ayrıca zenginleştirme tesisinde gürültü ve titreşim ölçümleri yaptırılmıştır. Alınan su numunelerinde pH, Toplam Siyanür, Serbest siyanür için ve gürültü ve titreşim ölçümleri için verilen sınır değerlerin aşılmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca işletme tarafından iç izleme amaçlı numuneler alınmakta olup denetimlerde numune sonuçları kontrol edilmektedir.

Köyün içme suyu kalitesine ilişkin sorumluluk İl Halk Sağlığı Müdürlüğünde olduğundan köyün içme suyundan doğrudan numune alınarak analiz yaptırılmamıştır.

Proje kapsamında siyanür sadece zenginleştirme tesisinde kullanılmakta olup arama faaliyetinde siyanürün kullanılması söz konusu değildir. Ayrıca zenginleştirme tesisinde kullanılan siyanürün çevre ve insan sağlığına zarar verecek şekilde çevreye yayılmasının önlenmesi için gerekli önlemlerin alındığı denetimlerde tespit edilmiştir.

Soru önergesinde siyanür kullanılan tesislerin Pınargözü Köyüne olan mesafesinin 90 metre olduğu belirtilmiş olmakla beraber Altın Madeninin Pınargözü Köyüne olan mesafesi yaklaşık 3100 metre olduğu, ayrıca Altın Madeninin siyanür kullanılan ünitelerinin köye olan mesafesi de 5000 metreden fazla olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmakta olup, maden faaliyetinin ÇED Raporundaki taahhütlere veya Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösterdiğinin veya kirliliğe sebebiyet verdiğinin tespit edilmesi durumunda yine aynı Kanuna göre idari yaptırımlar uygulanmaktadır.